

**BISKUPSTVÍ
BRNĚNSKÉ
VÝROČNÍ ZPRÁVA
2018**

OBSAH

Základní údaje o organizaci	3
Úvodní slovo diecézního biskupa	4
Mozaika akcí roku 2018	5
Úkony duchovní správy za rok 2018	7
Pastorace a vzdělávání	8
Úvodní slovo pomocného biskupa	11
Katecheti a náboženské vzdělávání dospělých	12
Církevní školství	16
Péče o rodiny	20
Péče o mládež	24
Péče o seniory	26
Specifické formy pastorace	30
Charita	32
Diecézní církevní soud a Akademie kanonického práva	34
Kultura a památky	36
Diecézní muzeum	36
Knihovna Biskupství brněnského	38
Diecézní konzervátorské centrum	40
Diecézní archiv	43
Středisko pro liturgickou hudbu	44
Cestovní ruch a církevní turistika	46
Internetové prezentace	47
Stavební akce	50
Fond na podporu kněží a pastorace brněnské diecéze	52
Hospodaření brněnské diecéze	54
Základní kontakty	58

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ORGANIZACI

Založení Biskupství brněnského

Založení Biskupství brněnského je spjato s církevními reformami Marie Terezie a Josefa II., které v sedmdesátých letech 18. století radikálně zasáhly do života církve v celé habsburské monarchii. Na přímý podnět císařovny Marie Terezie a na základě buly papeže Pia VI. bylo roku 1777 povýšeno olomoucké biskupství na arcibiskupství a na jihozápadě Moravy došlo k založení biskupství nového, se sídlem v Brně. Stalo se tak 5. prosince 1777.

Statutární zástupci

Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle, diecézní biskup brněnský
Mons. Mgr. Jiří Mikulášek, generální vikář

Právní forma

Biskupství brněnské je zapsáno v Rejstříku evidovaných právnických osob na Ministerstvu kultury ČR pod číslem ev. 8/1-06/1994 v souladu s § 20 zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech.

Biskupství brněnské

Petrov 269/8
601 43 Brno
IČ: 00445142, DIČ: CZ00445142

Kontaktní údaje

tel.: 533 033 111
e-mail: brno@biskupstvi.cz
web: www.biskupstvi.cz

Bankovní spojení

číslo účtu 1341625329/0800
Česká spořitelna, a. s.

ÚVODNÍ SLOVO DIECÉZNÍHO BISKUPA

Milí přátelé,

„osmičkový“ rok 2018 přinesl řadu vzpomínkových akcí i pietních aktů připomínajících historické mezníky našich dějin i české státnosti. V duchovní oblasti přinesl nesčetná vnější i vnitřní obdarování v životech každého z nás. A brněnská diecéze popsala nový list v běhu staletí řadou nových událostí.

Jak všichni víte, brněnská diecéze patří po majetkovém vyrovnání státu a církví k nejchudším v České republice. Ale přesto je velmi bohatá. Jejím pokladem nejsou budovy, lesy a pole, ale největší bohatství naší diecéze jsou lidé, zvláště ti, kteří jsou ochotní pomáhat. A to nejrůznějšími formami.

Děkuji každému z vás za modlitby, kterými pomáháte proměňovat dnešní svět k podobě Božího království. Děkuji za vaše nasazení na místě, kam Vás Pán poslal v rozmanitosti služby a profesí. A děkuji také za vaše finanční příspěvky, kterými pomáháte kněžím a pastoraci například prostřednictvím fondu Puls.

Modlím se za vás a každému z vás žehnám.

Váš biskup
Vojtěch Cikrle

MOZAIKA AKCÍ ROKU 2018

Jubilejní Noc kostelů zaznamenala 28. května jen v brněnské diecézi kolem sto dvaceti tisíc návštěvnických vstupů, v jihomoravské metropoli téměř devadesát tisíc. Desátý ročník nabídl rekordní počet přihlášených míst: 1508 kostelů, chrámů a modliteben v celé České republice.

Ve dnech 8. až 10. června se ve Slavkovicích a v Novém Městě na Moravě uskutečnil třetí Národní kongres o Božím milosrdenství. Akce byla spojena s oslavami 10. výročí posvěcení kostela Božího milosrdenství a sv. Faustyny ve Slavkovicích.

V roce 150. výročí úmrtí P. Františka Sušila připravilo Diecézní muzeum výstavu s názvem „František Sušil – život, dílo, odkaz“.

V sobotu 23. června přijali v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně kněžské svěcení tři diecézní a jeden řeholní jáhen. Současně byli vysvěceni tři kandidáti jáhenství

Při slavnostní bohoslužbě 5. července bylo na Velehradě oceněno několik osobností z brněnské diecéze. Řád sv. Cyrila a Metoděje pro rok 2018 obdržela malířka Bedřiška Znojemská, děkované uznání za malířskou a literární tvorbu dominikánka Česlava Talafantová. Pamětní medaile České biskupské konference byla předána P. ThLic. Petru Šikulovi, bývalému rektorovi Papežské koleje Nepoucenum v Římě, a Miroslavu Kasáčkovi a Ludřku Navarovi za dlouholetou aktivní práci v oblasti odkrývání a mapování zvláště totalitního režimu.

Brněnská katedrála sv. Petra a Pavla a přilehlý areál Petrova se 21. srpna staly jedním z míst oslav a připomenutí významného mezníku novodobých dějin českého národa: 50. výročí událostí roku 1968, tzv. pražského jara. Akce nesla název „Svoboda, velký dar 1968–2018“.

V sobotu 1. září se ve Žďáru nad Sázavou konala jubilejní 15. diecézní pouť rodin.

Římskokatolická církev v České republice se 21. září připojila k iniciativě britské ambasády a v roce 2018 se poprvé zúčastnila akce „A zvony zvoní“, jejímž cílem je v jeden okamžik rozeznít v celé Evropě co největší počet zvonů na oslavu Mezinárodního dne míru.

Při příležitosti sta let od vzniku Československa uspořádalo Diecézní muzeum panelovou diskuzi s názvem „100 let duchovního dědictví v Československu“, která se uskutečnila ve středu 14. listopadu.

Ve čtvrtek 22. listopadu přivítala Česká republika nového apoštolského nuncia – arcibiskupa Charlese Daniela Balva.

Dne 28. listopadu se v Brně poprvé slavila Červená středa (#RedWednesday), den, kdy jsou připomínáni pronásledovaní pro víru z celého světa. Vizuálním symbolem akce bylo rozsvícené červené světlo.

V neděli 16. prosince předali brněnští skauti při mši v katedrále sv. Petra a Pavla do rukou otce biskupa Vojtěcha Cikrleho světlo z Betléma. Již po třicáté.

Rozhodnutím diecézního biskupa Vojtěcha Cikrleho z 16. listopadu došlo k novému uspořádání adoračních dnů ve farnostech brněnské diecéze. Adorační den ve farnosti byl sloučen se dnem vzájemných modliteb farnosti a Arcibiskupského kněžského semináře v Olomouci.

ÚKONY DUCHOVNÍ SPRÁVY

děkanství	svátosti				pohřby	kněží v činné službě	nedělní bohoslužby	
	křty	biřmování	první svaté přijímání	sňatky			počet	účast
exemptní farnost	86	66	13	50	9	10	11	1 000
blanenskéé	222	77	98	79	203	10	33	2 739
boskovické	220	41	133	55	284	14	30	4 073
brněnské	754	129	356	141	678	77	98	15 148
břeclavské	170	0	82	72	167	11	23	3 037
hodonínské	378	107	165	79	333	18	42	6 272
hustopečské	164	0	101	55	197	12	31	3 025
jihlavské	164	33	114	39	222	13	39	3 565
mikulovské	72	41	23	19	86	7	23	892
modřické	284	4	177	67	269	17	43	4 962
moravskobudějovické	190	18	91	41	207	12	31	2 541
moravskokrumlovské	115	11	66	21	158	10	33	1 941
rosické	190	4	93	41	178	12	29	2 630
slavkovské	211	11	95	48	216	16	37	2 662
telčské	138	5	54	58	179	13	37	2 648
tišnovské	208	56	118	58	233	10	29	2 912
třebíčské	253	58	104	81	287	16	46	4 795
velkomeziříčské	298	53	205	85	239	11	28	4 899
vranovské	90	3	18	16	73	5	23	672
znojenské	195	11	48	54	194	16	41	1 971
žďárské	400	206	222	112	284	17	44	6 385
celkem	4 793	934	2 376	1 271	4 696	327	751	78 771

PASTORACE A VZDĚLÁVÁNÍ

Pastorační středisko (PS) brněnské diecéze se ve své činnosti zaměřuje především na realizaci formačních kurzů i kurzů pro vzdělávání kněží a pastoračních pracovníků ve farnostech, připravuje však i jiné formy vzdělávání pro nejširší vrstvy křesťanů a je nositelem řady internetových projektů.

PŘEHLED HLAVNÍCH AKTIVIT PASTORAČNÍHO STŘEDISKA V ROCE 2018

Vedení webových stránek <http://brno.biskupstvi.cz/pastorace/>

Internetové stránky nadále informují nejen o aktuálním dění v oblasti pastorace a církevního školství, ale přinášejí také aktuální nabídku vzdělávání. V období adventu jsou zde k dispozici příslušné denní texty vyhledávané brožury „Průvodce adventem“.

Diecézní biblický program VEZMI A ČTI

Pastorační středisko prostřednictvím webových stránek www.vezmiacti.cz od roku 2009 realizuje biblický program „Vezmi a čti“. Materiál tvořený řadu let je nyní uspořádán podle cyklů a je i nadále dostupný na webu. Dalším pokračováním jsou od září 2016 kratší nedělní zamyšlení „K tématu neděle“, která nabízejí podněty k aplikaci Božího slova.

Noc kostelů

Jubilejní desátý ročník Noci kostelů v České republice se uskutečnil 25. května 2018. V celé České republice bylo do projektu zapojeno více než 1 500 míst, která zaznamenala na půl milionu návštěvnických vstupů. Výrazný podíl na dobré informovanosti veřejnosti mají již tradičně webové stránky www.nockostelu.cz a také žádaná informační brožura, která v roce 2018 přinesla informace o více než 400 programech 78 zapojených míst města Brna a okolí.

Křesťanský advent a Vánoce 2018

Do sedmého ročníku projektu Křesťanský advent a Vánoce se v roce 2018 v brněnské diecézi zapojilo 86 kostelů s nabídkou téměř 1 000 programů, v rámci celé republiky to bylo 165 kostelů s téměř 1 900 programy. Informace o programové nabídce adventních a vánočních programů zapojených míst poskytly webové stránky www.krestanskevanoce.cz i tradiční informační brožura Křesťanský Advent a Vánoce 2018 s programy 57 míst Brna a okolí. Biskupství brněnské bylo opět přizváno ke spolupráci na akci „Brněnské Vánoce“ v centru jihomoravské metropole.

Svoboda, velký dar 1968 – 2018

Dne 21. srpna 2018 v den 50. výročí událostí roku 1968 se v katedrále sv. Petra a Pavla a v areálu Petrova uskutečnila akce „Svoboda, velký dar 1968–2018“. V neděli 26. 8. 2018 byly oslavy zakončeny slavnostní bohoslužbou v katedrále s připomenutím všech obětí totality a s prosbou o mír, svobodu a Boží požehnání do dalších dní.

VZDĚLÁVÁNÍ

Tradiční a vyhledávaná akce „Tři dny křesťanské spirituality“ se uskutečnila ve dnech 13. až 15. dubna 2018 ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím a Diecézním centrem mládeže. Přednášejícím byl tentokrát benediktinský mnich a autor desítek publikací P. Anselm Grün.

Šestnáctý ročník Biblického kurzu s tématem „Prorok Izaiáš a Markovo evangelium“ absolvovalo sto účastníků. Přednášejícími lektory byli biblisté ThLic. Stanislav Pacner a doc. Dr. Petr Mareček, Th.D.

Kurz Služba ve farnosti se konal od ledna do března a navázal na Teologický kurz. Je určen zájemcům, kteří v různých formách pomáhají ve farní pastoraci. Čtyři sobotní vzdělávací setkání absolvovalo cca 40 účastníků.

PASTORACE MANŽELSTVÍ A RODINY

Na jaře 2018 se uskutečnil pilotní projekt s názvem „Tři slova pro rodinu: „Smím?“ „Děkuji“ „Promiň“ určený rodičům s malými dětmi, který proběhl formou pěti setkání.

Na podzim 2018 se podruhé uskutečnil kurz s názvem „Tajemství partnerských vztahů“ pro mladé lidi ve věku od 18 do 35 let.

Kurz „Klíč k vydařenému manželství“ byl novým projektem a uskutečnil se formou dvou celodenních setkání v měsíci listopadu. Byl určen pro mladé lidi ve věku od 18 do 35 let a jeho cílem bylo nabídnout mladým lidem formační setkání zaměřené zvláště na otázky spojené s obdobím chození a navazováním partnerských vztahů, jako důležitým předpokladem vydařeného manželství.

POMŮCKY A PUBLIKACE

V roce 2018 vydalo Pastorační středisko tyto publikace:

Průvodce adventem 2018 – náklad 15 000 kusů, opět též v mobilní aplikaci Android.

Křesťanský advent a Vánoce 2018 – náklad 15 000 kusů propagačních brožurek s nabídkou adventních a vánočních programů 57 zapojených míst Brna a okolí.

Noc kostelů 2018 – náklad 23 000 kusů informační brožury s programovou nabídkou 78 zapojených míst Brna a okolí.

Více na <http://brno.biskupstvi.cz/pastorace/>

ÚVODNÍ SLOVO POMOCNÉHO BISKUPA

Všichni víme, že církevní školy slouží ke vzdělávání. Toto slovo etymologicky souvisí se slovem dělat. Vzdělávání je tedy dřina, a to proto, že musíme překonávat hendikep, kterému se říká následek prvotního hříchu. Jan Werich kdysi prohlásil: „Kdo ví, je vyhnán z ráje blbosti.“ Toto vyhnání nejen něco stojí, ale také to bolí, protože jsme všichni většinou zvyklí odpočívat dříve, než se unavíme. Biblická kniha Přísloví říká, že kdo má poznání v nenávisti, toho moc dobrého v životě nečeká. Na úspěších našich církevních škol v různých soutěžích a olympiádách je zřejmé, že jejich studenti či žáci, v nenávisti poznání nemají, ba právě naopak. Svědectví o této skutečnosti jasně podávají následující řádky této zprávy.

Pavel Konzbul
pomocný biskup brněnský

KATECHETI A NÁBOŽENSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Činnost Diecézního katechetického centra (dále DKC) se v roce 2018 orientovala na péči o náboženské vzdělávání dospělých, základní i permanentní formaci katechetů, evidenci katechetů a učitelů náboženství v diecézi. Důležitá byla rovněž podpora katecheze dětí a výuky náboženství ve farnostech prostřednictvím nabídky pomůcek a programů, odborných konzultací, služby školám v rámci projektu Vstupy do škol a vedení agendy katechumenátu v diecézi. DKC se rovněž podílelo na některých diecézních a národních aktivitách, které souvisely s katechezí.

Výuka náboženství a katecheze

Ve školním roce 2018/2019 se kromě kněží a jáhnů věnovalo katechezi a výuce náboženství 339 katechetů, kteří byli k této službě pověřeni kanonickou misí.

Katecheze na farách a v jiných církevních budovách navštěvovalo v brněnské diecézi 1 072 předškolních dětí a 2 462 dětí školního věku. Vzdělávalo se zde také 175 středoškoláků a 393 mladých dospělých. Výuku náboženství na veřejných základních a středních školách navštěvovalo 9 270 žáků. Kromě systematické katecheze a výuky náboženství dětí se ve farnostech scházela také různá společenství (mladých, dospělých či seniorů), která zahrnovala celkem 12 322 osob.

Kurz Katecheta

V květnu 2018 úspěšně ukončilo kurz „Katecheta“ 45 posluchačů. Roční kurz je určen těm, kdo se chtějí zapojit po dohodě s duchovním správcem ve farní katechezi dětí, mládeže či jiné věkové skupiny nebo v jakékoliv další pastorační činnosti pro farnost.

Cílem kurzu je poskytnout základní vědomosti z katecheticko-pedagogických oborů, vyzkoušet si základní katechetické metody, dát podněty k prohloubení duchovního života skrze přednášky a nabídky konkrétních akcí, umožnit zážitek společenství církve a podnítit vzájemnou inspiraci a výměnu zkušeností, nabídnout vhled do služby katechety v diecézi, poskytnout přehled o stávajících pomůckách, materiálech a legislativě týkající se katecheze a náboženské výuky a upevnit společenství s biskupem a diecézí.

Permanentní vzdělávání katechetů

Pro katechety, ale i další zájemce byla během roku připravena tradiční formační setkání. Mgr. Jitka Šebková se ve své přednášce zaměřila na „Úskalí a výhody učení ve spojených ročnících“, doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D. přispěl k reflexi stého výročí vzniku Československa přednáškou „Rok 1918 z pohledu katolické církve“. Na dubnovém celodenním semináři ThLic. Ing. Marie Zimmermanová, Th.D. a Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, Ph.D. seznámily účastníky s „Katechezí Dobrého Pastýře“. O „Katechezi v rámci pastoračního plánování farností“ později hovořil R. D. Mgr. Pavel Kafka, Bc. František Jeleček v přednášce „Právní stránka práce s dětmi“ objasňoval právní úskalí, která katechetům a kněžím přináší jejich zodpovědnost za skupinu dětí. PaedDr. Marie Nedbalová pak na podzim v rámci přednášky „Jak prožít mši svatou s dětmi“ představila své nápady a pomůcky pro větší zapojení dětí do liturgie mše svatě.

Ve dnech 26. až 28. října 2018 se konal XI. celostátní katechetický kongres v Třešti, kterého se účastnili také katecheté z brněnské diecéze. Jeho ústředním tématem byla misijní dimenze církve.

Setkání prvokomunikantů

Ve čtvrtek 27. září 2018 se v Brně na Petrově uskutečnilo diecézní setkání dětí, které v uplynulém školním roce poprvé přistoupily ke svatému přijímání. Přijelo na 500 dětí z celé diecéze. Děti byly doprovázeny více než 100 dospělými laiky a bezmála 40 kněžími. Po mši svaté, kterou celebroidal otec biskup Vojtěch Cikrle, čekala na děti stanoviště v katedrále, v jejím okolí a v Denisových sadech. V rámci programu mohly děti zhlédnout také divadlo Víti Marčíka mladšího a navštívit Diecézní muzeum.

Odpoledne otec biskup Vojtěch v katedrále odpovídal na otázky dětí a program byl ukončen adorací a požehnáním. Děti věnovaly otci biskupovi obraz, který po celý den společně tvořily z výstřižků plsti. Poprvé zde zazněla „Hymna prvokomunikantů“, kterou pro toto setkání speciálně složila Veronika Nováková z Hustopečí. Hymnu doprovodily tancem a pohybem děti z Hustopečí a z okolních farností.

Postní a adventní projekty pro farnosti

Postní a adventní projekty slouží farnostem jako inspirace ke společnému prožití doby adventní a postní, snaží se oslovit dospělé i děti.

Cílem postního projektu s názvem „Kříž – znamení naděje“ bylo obrátit pozornost věřících ke znamení kříže, uvědomit si, co tento symbol pro křesťany znamená. Bylo potřeba všimnout si, kde všude jsou kříže v okolí farností postaveny, vypravit se k nim, zjistit, jaká je jejich historie, pořídit jejich fotografii, případně vyplnit skryté úkoly.

Adventní projekt „Rosu dejte, nebesa, shůry“ měl za cíl motivovat věřící k tomu, aby „pozvali“ Boha do svého života a zkusili oživit nejen svůj vztah k němu, ale také k jiným lidem. Ústředním motivem projektu se stala pučící ratolest z kořene Jesse, symbol přicházejícího Spasitele, a papírové kapky s citátem z Písma a drobným úkolem, představujícím „rosu shůry“.

Katechetické materiály, pomůcky a informace

Od září 2018 bylo ukončeno vydávání Katechetického věstníku. Jeho bývalí odběratelé a zájemci převážně z řad katechetů a kněží brněnské diecéze dostávají nyní každý měsíc elektronicky newsletter s názvem „Informace Diecézního katechetického centra v Brně.“ Tyto informace podávají aktuální přehled o setkáních, pomůckách a nabízených materiálech. Jsou také spojovacím článkem a prostředkem komunikace mezi biskupstvím, zastoupeným DKC, a jednotlivými katechizujícími ve farnostech brněnské diecéze. Materiály vydávané dříve v Katechetickém věstníku jsou postupně publikovány na webových stránkách Diecézního katechetického centra, nebo zpracovávány do tematických pomůcek.

Významným komunikačním kanálem jsou nadále webové stránky <http://kc.biskupstvi.cz>, které se pravidelně aktualizují. Poskytují informace o vydaných pomůckách Diecézního katechetického centra, o chystaných přednáškách, školeních a jiných akcích. Dále jsou zde ke stažení tematické materiály ke katechezi.

Nové katechetické materiály vydané v roce 2018

DKC vydává každoročně sešit „Malý průvodce postní dobou“. Brožurka určená dospělým obsahovala pro každý den krátké duchovní impulzy papeže Františka. Rozjímání k nedělním evangeliím napsal pomocný brněnský biskup Pavel Konzbul. Současně byla vytvořena i aplikace pro Android s názvem „Malý průvodce postem“.

„Slavíme Svatý týden“ je malý kalendář událostí Ježíšova umučení, smrti a zmrtvýchvstání, které si připomínáme při bohoslužbách během Svatého týdne. Má dětem sloužit k orientaci v obřadech Svatého týdne.

„Poklady brněnské diecéze“ je publikace sestavená z textů, fotografií a „klíčových otázek“ připravených pro účely poznávací hry Poklady brněnské diecéze, která se konala ke 240. výročí založení brněnské diecéze (2017).

„Moje nedělní album“ a „Samolepky k nedělním evangeliím“ jsou pomůcky, které pomáhají dětem přiblížit nedělní evangelia a najít v nich příklady pro správné jednání v běžných životních situacích. Do alba děti sbírají během školního roku samolepky tematicky spojené s evangeliem příslušné neděle.

„Můj modlitebník“ je ilustrovaný sešitek s tradičními i novějšími modlitbami, který pomůže k jejich zapamatování a používání. Modlitebník byl vydán pro děti ve věku prvokomunikantů, ale oslovuje i jiné věkové skupiny.

Vstupy do škol

Cílem projektu „Vstupy do škol“ je představovat ve školách – převážně základních – témata spojená s křesťanstvím. Snahou je předat žákům a studentům poselství křesťanských svátků, seznámit je s významnými postavami křesťanství a také s křesťanskými symboly a hodnotami. Nabízené výukové programy jsou v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. V průběhu školního roku 2017/2018 bylo v mateřských, základních a středních školách realizováno více než 618 programů, kterých se zúčastnilo téměř 14 000 dětí. Největší zájem byl již tradičně o velikonoční a vánoční programy.

V roce 2018 byl nabídnut školám k 100. výročí vzniku samostatného Československa nový program s názvem „Svědci víry – bohatství našeho národa“. Žákům byli představeni nejen světky (sv. Václav, sv. Anežka, sv. Jan Nepomucký...), ale i osoby, které svědčily o své víře, např. Josef Toufar, lidický farář Josef Štenberka, řeholník a vědec Johann Gregor Mendel a další. Žáci byli příběhy „svědků víry“ velmi osloveni. Na podzim započal pilotní projekt placených lektorů pro město Brno. Díky těmto novým lektorům se zvýšil počet oslovených žáků. Projekt „Vstupy do škol“ zvítězil v donátorském hlasování fondu Puls pro rok 2019.

Další informace na stránkách Diecézního katechetického centra: <http://kc.biskupstvi.cz>.

CÍRKEVNÍ ŠKOLSTVÍ

Biskupství brněnské je zřizovatelem pěti církevních škol: Biskupského gymnázia Brno a mateřské školy, Katolického gymnázia Třebíč, Křesťanské základní školy Jihlava, Střední odborné školy sociální u Matky Boží Jihlava a Mateřské školy Jabula v Moravských Budějovicích. Dále dvou školských zařízení: Církevního domova mládeže (dále CDM) Petrinum a Křesťanské pedagogicko-psychologické poradny (dále KPPP) Brno. Koncem roku 2018 se v těchto školách vzdělávalo 90 předškolních dětí, 250 žáků základní školy a 1385 středoškoláků. CDM Petrinum se stal přechodným domovem pro 120 studentů. Služeb KPPP Brno v roce 2018 využilo více než 700 klientů, převážně rodičů se svými dětmi, kterým bylo poskytnuto 2 750 konzultací a odborných vyšetření.

Zájem o studium na církevních školách v rámci diecéze je značný. Např. na Biskupském gymnáziu Brno, které poskytuje vzdělání již dvacet osm let, je každoročně přijat každý třetí uchazeč, mateřská škola při tomto gymnáziu vykazuje také několikanásobný přesah zájmu rodičů, a jihlavská základní škola, která umožňuje i vzdělávání dětí s nejrůznějšími handicap, je vyhledávaná rodiči z celého regionu.

Kvalita vzdělávání, výchovné zaměření a celková atmosféra církevních škol v rámci diecéze je přínosem a obohacením všech zúčastněných: dětí, žáků a studentů i jejich vyučujících. Pro věřící žáky (i z nekatolických církví) tyto školy umožňují pro jejich růst víry nezbytný kontakt se stejně smýšlejícími vrstevníky a soužití s hledajícími či nevěřícími spolužáky je dobrou příležitostí k vytříbení vlastní víry, životních postojů, a též užitečné zpětné vazby. Nevěřící nebo hledající žáci oceňují vzdělávací nabídky, lidskou a profesní úroveň pedagogů, lepší atmosféru, kultivovanější vztahy a nabídku duchovních hodnot. I když se církevní školství dlouhodobě potýká s nižším obnosem finančních prostředků na mzdové, provozní a zejména investiční náklady, má své nezastupitelné místo ve vzdělávání a výchově mladé generace a je přínosem pro celou naši společnost.

Je dobré zmínit i mimořádné úspěchy studentů církevních škol. Například studenti Biskupského gymnázia Brno zvítězili v česko-slovenské dějepisné soutěži gymnázií 2018 i v celostátním finále španělské olympiády a konverzační soutěže. Absolventi školy již podruhé obsadili 1. místo v žebříčku škol stipendijního programu Vysokého učení technického v Brně. Mladší studenti brněnského Biskupského gymnázia i Katolického gymnázia v Třebíči vyhráli okresní kola matematických olympiád a Pythagoriády. Katolické gymnázium Třebíč se může pochlubit také zajímavým českým rekordem: studenti se svými pedagogy a s četnými příznivci složili v rámci oslav 25 let školy na náměstí v centru města téměř pět tisíc papírových lodiček symbolizujících logo školy.

Příležitostí k zajímavým setkáním a vzájemnému obohacení a povzbuzení ve víře je tradiční Rodinná pouť církevních škol na Vranov u Brna, která se v roce 2018 uskutečnila v neděli Božího milosrdenství 8. dubna. Pro více než sto účastníků ji připravilo Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Centrem pro rodinu a sociální péči, s Cyrilometodějskou církevní základní školou Brno a s Mateřskou školou při Biskupském gymnáziu Brno. Zejména rodiny s dětmi využily nabídku společného putování z Lelekovic se soutěžními úkoly pro jednotlivé věkové kategorie. Ve Vranově po mši svaté v chrámu Panny Marie pokračoval další program v přílehlém duchovním centru: společné občerstvení poutníků, dětská katecheze a představení dramatického kroužku CMCZŠ Brno z Lerchovy ulice.

CÍRKEVNÍ ŠKOLY A ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ, JEJICHŽ ZŘIZOVATELEM JE BISKUPSTVÍ BRNĚNSKÉ

MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola při Biskupském gymnáziu Brno
Barvičova 85, 602 00 Brno, tel. 603 270 223, www.bigy.cz

Mateřská škola Jabula Moravské Budějovice
Komenského 1729, 676 02 Moravské Budějovice, tel. 734 686 237
www.msjabula.cz

ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Křesťanská základní škola Jihlava
Náměstí Svobody 3, 586 01 Jihlava, tel. 567 309 565
www.krestanka.cz

GYMNÁZIA

Biskupské gymnázium Brno a mateřská škola
Barvičova 85, 602 00 Brno tel. 543 429 101, www.bigy.cz

Katolické gymnázium Třebíč
Otmarova 22, 674 01 Třebíč, tel. 568 840 547, www.kgtrebic.cz

STŘEDNÍ ŠKOLY

Střední odborná škola sociální u Matky Boží Jihlava
Fibichova 67, 586 01 Jihlava, tel. 567 303 782,
www.sosmb.ji.cz

DALŠÍ ZAŘÍZENÍ

Církevní domov mládeže Petrinum Brno
Veveří 15, 602 00 Brno, tel. 541 213 064, 602 506 485
www.petrinum.cz

Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna Brno
Veveří 15, 602 00 Brno, tel. 739 450 034, www.kpppb.cz

HOSPODAŘENÍ CÍRKEVNÍCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ ZŘÍZENÝCH BISKUPSTVÍM BRNĚNSKÝM V ROCE 2018

výnosy v Kč	
dotace	128 941 000
dary	2 573 000
nájemné apod.	24 736 000
ostatní	4 281 000
celkem	160 531 000

náklady v Kč	
osobní	112 674 000
opravy	1 761 000
ostatní	44 984 000
celkem	159 419 000

CENTRUM PRO RODINU A SOCIÁLNÍ PÉČI

Centrum pro rodinu a sociální péči (CRSP) je nezisková organizace, která již od roku 1992 nabízí rodinám programy a služby zaměřené na podporu hodnot manželství a rodiny ve všech fázích vývoje. Zřizovatelem CRSP je Biskupství brněnské.

V rámci své činnosti CRSP nabízí programy a služby pro rodiny a seniory, sociálně aktivizační služby pro seniory, vzdělávání pro odbornou i širokou veřejnost a poradenství. Cílovými skupinami jsou partneři a snoubenci, manželé, úplné a neúplné rodiny s dětmi, rodiny s hyperaktivními a neklidnými dětmi, pěstounské rodiny, senioři a odborníci (sociální pracovníci, pedagogové, pracovníci s rodinami apod.). V roce 2018 navštívilo programy nebo využilo služeb CRSP celkem 3085 klientů.

V roce 2018 pořádalo CRSP ve spolupráci s Biskupstvím brněnským a farností Žďár nad Sázavou jubilejní 15. diecézní pouť rodin a už po šesté proběhla v dubnu také „Rodinná pouť“ na Vranov u Brna, kterou CRSP pořádá ve spolupráci s brněnskými církevními školami a Biskupstvím brněnským. Akce se již dostává do povědomí veřejnosti a v roce 2018 se jí zúčastnilo 150 poutníků – rodin s dětmi.

Každoročně se CRSP zapojuje různými akcemi také do Národního týdne manželství, Týdne pro rodinu nebo Dne seniorů. CRSP nabízí širokou škálu programů, z nichž si mohou rodiny vybrat s ohledem na fázi vývoje, ve které se nacházejí, nebo jaké problémy právě řeší. Nastávající rodiče mohou absolvovat kompletní předporodní přípravu, rodiny s malými dětmi mají možnost navštěvovat cvičení rodičů s dětmi. V „Kurzu efektivního rodičovství“ mohou rodiče najít podporu při výchově dětí a také dobrou inspiraci. Dlouhodobě se CRSP věnuje problematice rodin s neklidnými a hyperaktivními dětmi, pro které nabízí setkávání rodičovských skupin a vzdělávání pro rodiče i odborníky. Nedílnou součástí nabídky CRSP jsou také služby určené pěstounským rodinám, v jejichž rámci je pěstounům poskytována podpora, provázení, vzdělávání, poradenství a respektivní péče.

V roce 2018 pokračovaly dva úspěšné projekty: „Všechny naše děti“ je program pro osvojitelské rodiny, kterým CRSP nabízí poradenství, vzdělávání a také možnost sdílení. Druhý program „Na rozcestí“ se zaměřuje na neúplné rodiny s dětmi. Rozvádějící se nebo rozvedení rodiče zde mohou najít podporu a pomoc při zorientování se v nelehké životní situaci.

CRSP ve své činnosti nezapomíná ani na seniory, kterým v rámci sociálně aktivizačních služeb pro seniory nabízí službu „Bok po boku“. Jedná se o individuální a skupinovou spolupráci na podporu aktivního života seniorů, která může probíhat ambulantní i terénní formou.

CRSP se snaží také propojovat rodiny s dětmi a seniory a podporovat mezigenerační vztahy. Od roku 2012 nabízí úspěšnou službu „Trojlístek“ – sblížení tří generací®, která nabízí partnerství mezi rodinami a náhradními babičkami.

Centrum pro rodinu a sociální péči je rovněž poskytovatelem licence služby FAMILY POINT – místo pro rodinu®. Family Pointy jsou bezbariérová místa zřizovaná pro potřeby rodin ve veřejném prostoru a nabízí rodinám klidné místo pro nakrmení dítěte či přebalení, ale také získání informací o dění v daném místě a okolí. V současné době existuje 34 Family Pointů v městě Brně a 31 Family Pointů v Jihomoravském kraji.

PASTORAČNÍ ČINNOST V CENTRU PRO RODINU A SOCIÁLNÍ PÉČI

Důležitým posláním CRSP je pastorece a evangelizace. Snoubenci mohou v CRSP absolvovat přípravu na manželství skupinovou nebo individuální formou. Tato příprava nenahrazuje bezprostřední přípravu na svátost manželství s knězem, je její možnou a vhodnou součástí. V roce 2018 byl o přípravě snoubenců velký zájem, účastnilo se ho 150 párů.

CRSP ve spolupráci s DCŽM Mamre v Osové Bítýšce koordinuje a lektorsky zajišťuje již 13 let víkendové nebo večerní kurzy partnerství. Ty jsou určeny pro páry, které hledají způsob, jak dobře prožívat období známosti a jak se připravovat na manželství.

Pro mladé manžele, kteří neměli svatbu v kostele a nemohli tak využít možnost strukturované přípravy, nabízí CRSP kurz „Svatba. A co dál?“, kde jsou během čtyř setkání probírána zásadní témata z oblasti manželství a výchovy. Letos se tohoto kurzu zúčastnilo 14 párů.

V rámci pastorační činnosti CRSP mají již dlouhou tradici duchovní programy pro manžele a rozvedené. Velmi oblíbené jsou „Duchovní obnovy pro manžele“, které pravidelně probíhají v postní a adventní době. V roce 2018 se těchto obnov zúčastnilo celkem 27 manželských párů.

Na jaře probíhají každoročně „Manželské večery“, které jsou koncipovány jako vzácná příležitost pro manžele „jít na rande“ a věnovat se po osm večerů pouze jeden druhému bez řešení problému všedního dne.

Od roku 2015 CRSP stabilně nabízí Duchovní večery pro manžele s názvem „Jsme jedno a není nám to jedno?“. Jedná se o velmi oblíbený program, kterého se celkem zúčastnilo 100 manželských párů.

Pro rozvedené a osamělé rodiče nabízí CRSP několik duchovních a formačních setkání. Již devátým rokem probíhá v dubnu diecézní setkání „Rozvod a život v církvi“, které nabízí účastníkům duchovní podporu i praktické poradenství v oblasti církevního práva.. Ve spolupráci se Společenstvím Naděje probíhají na podzim pravidelná setkání „Začít znovu“ pro rozvedené.

CRSP se také snaží podporovat rodiče, kteří prožívají ztrátu dítěte, což je v dnešní době stále spíše tabuizované téma. Vznikl nový projekt „Děti nebe“ nabízející podpurnou skupinu, kde se probírají důležitá témata spojená se ztrátou dítěte, včetně možnosti individuálního psychologického poradenství a duchovního doprovázení.

HOSPODAŘENÍ CENTRA PRO RODINU A SOCIÁLNÍ PÉČI V ROCE 2018

výnosy v Kč	
příjmy od klientů	1 678 100
Spokojený senior – KLAS z.s.	326 223
příjmy nájemné	6 611
dotace	5 508 508
příspěvky od státu	1 930 857
příjmy od nadací	463 137
dary	2 328 602
jiné	2 723
celkem	12 244 761

náklady v Kč	
materiál	548 599
osobní	8 226 848
služby	3 014 065
ostatní	187 104
celkem	11 976 616

Více informací na: <http://www.crsp.cz/>

DIECÉZNÍ CENTRUM MLÁDEŽE A DIECÉZNÍ CENTRUM ŽIVOTA MLÁDEŽE

V roce 2018 se konalo několik významných akcí, při kterých se mladí lidé setkávají se svými vrstevníky, aby načerpali nové zkušenosti, smysluplným způsobem strávili volný čas a přenesli něco ze získaných poznatků do svého prostředí. V roce 2018 proběhly především tyto akce: XVIII. ples mládeže Diecézního centra mládeže v Brně, Diecézní setkání mládeže s otcem biskupem a 7. ročník festivalu Kefasfest v Dolních Kounicích.

PŘEHLED HLAVNÍCH AKTIVIT DIECÉZNÍHO CENTRA PRO MLÁDEŽ

Ples mládeže

Dne 19. ledna 2018 proběhl již osmnáctý Ples mládeže. Konal se v Brně v sále Milosrdných bratří a byl zahájen mší v kostele sv. Leopolda. Plesu se zúčastnilo asi 180 mladých lidí. K tanci hrála kapela ByznysTime. Ples mládeže je vynikající příležitostí, kdy se může neformálně setkat mládež z celé diecéze.

Diecézní setkání mládeže

Program již dvacátého sedmého Diecézního setkání mládeže s otcem biskupem Vojtěchem Cikrlem byl zahájen v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně na Petrově v sobotu 24. března. Mladých věřících se do Brna sjelo okolo dvou tisíc. Na začátku programu vyslechli katechezi otce biskupa a poté si vybrali z nabídky dvaceti přednášek a workshopů na různá témata. Bestsellerem byla skupina nazvaná Jak se vyznat ve svých myšlenkách?; z dalších zaujala témata jako: Žít svůj život naplno!; Pán prstenů a křesťanství; Média, sociální sítě a fake news - jak se vyhnout manipulaci; Bůh, krása a Já, a další. Po obědě následoval pestrý program v katedrále, při kterém bylo předáno poselství Svatého otce mládeži a absolventi animátorského kurzu 2016/2018 dostali z rukou otce biskupa Vojtěcha Cikrleho certifikát. Vyvrcholením celého dne byla slavnostní pontifikální bohoslužba.

Festival Kefasfest

Sedmý ročník letního křesťanského hudebního festivalu Kefasfest se konal pod záštitou brněnského biskupa Vojtěcha Cikrleho v přírodním areálu torza kláštera v Dolních Kounicích od 22. do 24. června. Festivalu se zúčastnilo 400 návštěvníků. Mezi hlavními vystupujícími byli: Poetika, Noemiracles, Czech It Out, Pokáč a další.

Další akce

V únoru proběhla již tradiční „pout' zamilovaných“ ke sv. Valentinovi, která se uskutečnila 13. února v kostele sv. Michala v Brně.

Ve školním roce byl zahájen nový kurz vedoucích ministrantů.

V březnu vydalo Diecézní centrum mládeže vyhledávaný „Studentský diář“ pro nový školní rok 2018/2019, ve kterém jsou akce pro mladé lidi pořádané Diecézním centrem mládeže, Vysokoškolským katolickým hnutím a dalšími organizacemi.

Diecézní centrum života mládeže (DCŽM) MAMRE V Osové Bítýšce

Největšími akcemi roku 2018 v DCŽM bylo rozloučení s prázdninami – Mamretýden a Silvestrovský pobyt.

V říjnu byl jako každý rok zahájen DCŽM nový „Kurz animátorů“, na který se přihlásilo sedmdesát mladých lidí. Od září do června probíhaly v Osové Bítýšce „Kurzy partnerství“ a řada dalších tematických víkendů: duchovní obnovy v době adventní a v době postní. Během podzimních a jarních prázdnin navštívilo Osovou Bítýšku přes 80 mladých. Z dalších víkendů proběhl například: Outdoor víkend, Taneční víkend, Kreativní víkend, Worship víkend a několik víkendů pro různé skupiny břimovanců z celé diecéze.

PÉČE O SENIORY

Od roku 2014 organizace Spokojený senior – KLAS, z.s. (dále jen spolek) přispívá ke zkvalitňování života seniorů, především v jejich přirozeném prostředí, podporuje důstojné a aktivně prožívané stáří, iniciuje budování veřejných služeb pro seniory, často v návaznosti na dobrou praxi v místě.

Hlavní činností organizace je zejména společensko-motivační a vzdělávací činnost, práce s dobrovolníky, metodická činnost, tvorba a šíření metodických materiálů a pomůcek, mezigenerační a místní spolupráce. V roce 2018 spolek realizoval celou řadu vzdělávacích programů pro seniory.

Mezi pravidelné aktivity můžeme zařadit kurzy angličtiny v různých stupních pokročilosti, kurzy němčiny a oblíbený trénink paměti. Dále pak kurz zdravotního cvičení pro seniory a počítačové kurzy pro začátečníky a pokročilé, nově také výuku práce s tablety. Pravidelně se také scházejí tři skupiny KLAS KLUBAKTIVNÍCH SENIORŮ®, z nichž má každá cca 15 členů.

Novinkou roku 2018 byla nabídka internetového sociálního a právního poradenství – senioři se na organizaci mohli obrátit ve věci exekucí, darovacích smluv, s žádostí o vysvětlení procesu žádosti příspěvku na péči atp. Služba byla primárně určena pro ty, kteří se nemohou do poradny v Brně dostavit osobně.

Další novinkou bylo také PC poradenství – zájemci z řad seniorů si domluví individuální schůzku s lektorem a během hodinového setkání mu lektor mu poradí s konkrétním problémem. Také další unikátní kurz „Mobilní počítačová učebna“ byl realizován ve čtyřech městech, a to, Holasice, Svitavy, Uherský Brod a Zlín. Celkem bylo v roce 2018 realizováno šest běhů tohoto kurzu.

Pro vedoucí seniorských skupin či jednotlivce, kteří pečují o osobu v seniorském věku, uspořádal Klas jednodenní vzdělávací semináře na téma: Hudba a tanec v seniorském věku, Zdravotní cvičení, Trénink paměti a Základy práva. Novinkou byl seminář s tématem Metodika výtvarného tvoření. Tyto kurzy byly realizovány v Brně, dále ve Svitavách, Světlé nad Sázavou, Kojetíně a Třešti. Proběhl také vzdělávací kurz AKLAS pro nové animátory KLAS.

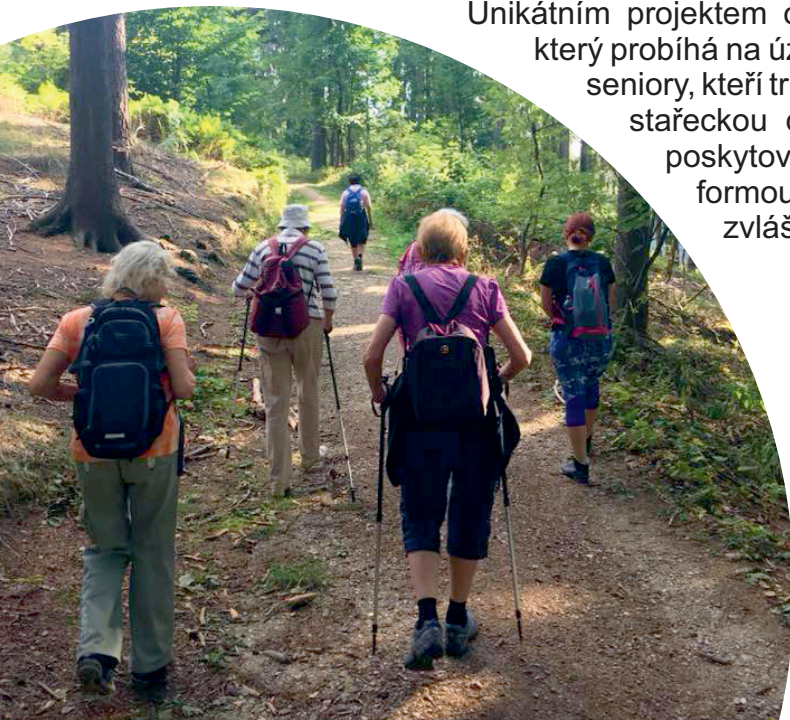
Animátoři a členové (nejen) farních společenství seniorů se na podzim setkali na „Dni pro seniory“ s tématem „Paměť národa“. V tomto tématu byly spojeny jak oslavy 100. výročí republiky, tak problematika paměti jako takové. Uskutečnila se řada přednášek na téma „Česká státnost, její výšiny, hlubiny a mělčiny“, „Nová radnice v kontextu brněnské a evropské architektury – od gotiky po baroko“ a jako poslední „Potíže s pamětí v širším kontextu“. Důležitou součástí programu bylo také představení iniciativy Seniorská obálka. Dne pro seniory se zúčastnilo 105 seniorů z Jihomoravského kraje.

Již stálou činností je poskytování supervizí animátorům KLAS. Podpora animátorů KLAS KLUB AKTIVNÍCH SENIORŮ® i animátorů farních společenství seniorů či jednotlivců pečujících o seniora v domácím prostředí je zajišťována formou distribuce metodických listů ZRNKO.

Síť KLAS KLUB AKTIVNÍCH SENIORŮ® se v Jihomoravském kraji rozrostla o KLAS Boskovice a KLAS Slavkov u Brna. Síť KLAS KLUB AKTIVNÍCH SENIORŮ® ve městě Brně posílil KLAS Žabovřesky. V tuto chvíli se tak realizuje celkem 23 KLASů na území města Brna a Jihomoravského kraje.

V roce 2018 spolek pořádal týdenní pobyt pro seniory v Janských Lázních (Královéhradecký kraj, září) a týdenní pobyt pro prarodiče s vnoučaty (Čeložnice, srpen).

Unikátním projektem organizace je také program „Posilovna paměti“, který probíhá na území města Brna. Jedná se o trénování paměti pro seniory, kteří trpí mírnou až střední formou Alzheimerovy choroby, stařeckou demencí či jiným typem demence. Program je poskytován individuální (domácí prostředí) a skupinovou formou (prostředí domova pro seniory či domova se zvláštním režimem).

HOSPODAŘENÍ SPOLKU KLAS V ROCE 2018

výnosy v Kč	
příjmy od klientů	66 000
dotace	2 326 000
členské příspěvky	10 000
celkem	3 002 000

náklady v Kč	
materiál	284 000
služby	974 000
osobní	1 645 000
ostatní	139 000
celkem	3 042 000

Podrobné informace v samostatné výroční zprávě organizace na <http://spokojenysenior-klas.cz/index.php/vyrocní-zpravy>

Akademie třetího věku v Brně

Akademie třetího věku v Brně a Biskupství brněnské uspořádali v roce 2018 dva vzdělávací kurzy: „Spirituální dimenze člověka“ a „Zdraví je dar“. Kurzů Akademie třetího věku v Brně se pravidelně zúčastňují zájemci ze tří diecézí. Věk posluchačů není omezen.

Akademie třetího věku poskytuje vzdělání k vybraným tématům, ale je také příležitostí k soustavnému vzdělávání. Posluchači akademie mohou (nejsou však povinni) psát písemné práce na vybraná témata a skládat kolokvia.

Kurz „Zdraví je dar“ poskytuje posluchačům příležitost se ještě před přijetím do nemocnice setkat se svými budoucími ošetřujícími lékaři. V kurzu „Zdraví je dar“ opakovaně přednášejí lékaři brněnských fakultních nemocnic. Mezi nejvýznamnější zdravotnická témata nepochybně v roce 2018 patřily choroby srdeční a cévní, diabetes mellitus, Parkinsonova choroba, deprese, zhoubné nádory, postižení pohybové soustavy a péče o sluch.

V květnu se uskutečnila exkurze do poutního kostela Narození Panny Marie ve Vranově u Brna, do Šebrova s cenným pozdně gotickým kostelem sv. Kateřiny, a do Blanska.

SPECIFICKÉ FORMY PASTORACE

DUCHOVNÍ SLUŽBA V NEMOCNICÍCH A SOCIÁLNÍCH ÚSTAVECH

Pastorace nemocných je jednou z přednostních služeb církve. Služba nemocným se odehrává v každé farnosti a církevním společenství. Je ale také specificky organizována kolem nemocnic a sociálních zařízení, a tyto zvláštní projekty pak slouží i jako pomoc všem ostatním.

Nemocniční kaplani a kaplanky, kteří slouží v deseti nemocnicích a sociálních ústavech, jsou diecézní kněží, zasvěcené osoby i laici. Jsou placeni převážně církví. Postupně se daří získávat další prostředky pro platy kaplanů z jednotlivých nemocnic. V pohybu je i celostátní organizace této služby a její právní ukotvení v gesci ministerstva zdravotnictví. V Brně se na finančním zajištění kaplanství kromě Masarykova onkologického ústavu podílí také Nemocnice Milosrdných bratří a Urazová nemocnice, tedy obě městské nemocnice, v Hodoníně platí svého kaplana Nemocnice TGM. V řadě nemocnic slouží také dobrovolníci, a to i tam, kde přímo nepůsobí nemocniční kaplan.

Činnost kaplanů se liší ve svých důzazech podle typu zařízení, ve kterém pracují, a také podle jejich osobních dispozic. Základem je osobní rozhovor s pacientem, dále organizace modliteb a bohoslužeb, rozhovory, osvěta a užší spolupráce se zdravotníky v multidisciplinárních týmech, v neposlední řadě také organizace činnosti dobrovolníků.

Pro dobrovolníky a další osoby, které pomáhají v pastorační péči o nemocné v diecézi, byl také v roce 2018 organizován kurz „Dobrovolník v pastorační péči ve zdravotnictví a sociálních službách“ a proběhlo rovněž společné formační setkání dobrovolníků.

Na Petrově se v květnu 2018 konal jednodenním semináři pro kaplany z České republiky a byla realizována pravidelná konference „Zdravotník – křesťan v dnešní nemocnici“.

DUCHOVNÍ SLUŽBA VE VĚZNICÍCH

Na území brněnské diecéze se nachází pět věznic. Každá z nich má svého vězeňského kaplana, který je podřízen prvnímu zástupci ředitele věznice a zajišťuje vše, co souvisí s duchovními potřebami odsouzených. V případě potřeby je k dispozici i zaměstnancům věznice. Kaplan také řídí docházku a službu duchovních-dobrovolníků z různých církví a náboženských společností. V brněnské diecézi má pověření diecézního biskupa k duchovní službě ve věznici sedm kněží, tři trvalí jáhni a jeden laik.

Ve věznici Kuřim byla 25. března 2018 generálním vikářem Mons. Jiřím Mikuláškem požehnána kaple svatého Dismase a pastorační místnost. (viz foto)

Nejčastěji zaznívají ve spojení s duchovní službou tyto dvě otázky:

Kolik odsouzených službu duchovních využívá?

Na tuto otázku je možné odpovědět statistikou: Počet těch, kteří mají pravidelně zájem o svátosti, Písmo svaté, duchovní rozhovory a četbu, modlitbu je mírně nižší než procento lidí v naší zemi, kteří se účastní nedělních bohoslužeb. Jedná se – podle věznic a daných podmínek – o cca 2 až 3% vězňů. Na mimořádných akcích, jako jsou duchovní obnovy, koncerty s duchovní tematikou, a další je účast vyšší 5 až 10 %.

Má vězeňská duchovní služba vůbec cenu?

„Byl jsem ve vězení a navštívili jste mne,“ – to jsou slova Ježíše Krista, ve kterých se ztotožnil s každým trpícím člověkem. Většina odsouzených odpykává zasloužený trest za zločin, který spáchali, ale trpí ztrátou svobody, rodiny, soukromí. Proto má cenu těm, kteří o to stojí, pomáhat na cestě pokání ke svobodě. Papež František sám do věznic velmi často chodí a ke službě vězňům církev povzbuzuje.

Milosrdná služba lásky církve k bližnímu v nouzi je naším posláním.

Diecézní charita Brno (DCHB) je křesťanská nezisková organizace, kterou zřizuje Biskupství brněnské. Pomáhá po celém území Jihomoravského kraje a v části Kraje Vysočina, působí také v zahraničí a všude tam, kde se nachází lidé, kteří pomoc potřebují.

DCHB se věnuje sociální a materiální pomoci, poskytuje však i psychologickou, duchovní a další odbornou pomoc. Podporuje jednotlivce v hmotné nouzi, například osoby bez přístřeší či dlouhodobě nezaměstnané, věnuje se sociálně aktivizačním programům pro matky s dětmi, osamělé rodiče a rodiny, podporuje volnočasová centra pro mládež a nabízí pomoc také seniorům, osobám se zdravotním či tělesným hendikepem a dalším skupinám osob, které se ocitly v situaci, již neumí samy řešit.

Každoročně svým působením DCHB pomůže více než 58 tisícům lidí v nouzi. Vytváří činnost kromě sociální a zdravotní péče také v humanitární pomoci a v ochraně a podpoře lidských práv a svobod. Pomáhá všem potřebným bez ohledu na rasu, vyznání, národnost a politickou příslušnost.

DCHB byla znovuobnovena v únoru roku 1992 a navázala tak na dřívější práci Charity, která na území brněnské diecéze působila od roku 1922 do jejího zrušení v roce 1959. Organizačními jednotkami DCHB jsou oblastní Charity, Služby Brno a Správa DCHB, a také přes sto farních Charit. V současnosti má téměř 1500 zaměstnanců, kteří působí ve více než sto padesáti službách. V konání charitního díla pomáhá dlouhodobě také 1100 dobrovolníků a až 13 000 dobrovolníků se zapojuje do úsilí Charity při tematických sbírkách.

Finanční a hmotné příspěvky na svůj provoz získává tato nestátní nezisková církevní organizace od dárců, orgánů státní správy a místních samospráv, z církevních sbírek, od nadací a nadačních fondů, z výnosů vlastní činnosti a benefičních akcí pořádaných na podporu charitního díla. Část financí na podporu konkrétních projektů získává také prostřednictvím účelových dotací a z příspěvků společenských organizací.

HOSPODAŘENÍ DIECÉZNÍ CHARITY BRNO V ROCE 2018

výnosy v Kč	
vlastní výkony a služby	141 547 673,63
tržby za služby od zdravotních pojišťoven	114 681 724,57
dotace od ministerstva a Rady vlády	15 621 953,47
dotace od krajů	252 179 824,01
dotace od obcí	62 934 808,95
ostatní dotace	36 706 319,38
sbírky, dary	36 368 515,94
ostatní	20 598 570,00
celkem	680 639 389,95

náklady v Kč	
osobní	528 709 097,13
ostatní	11 176 186,30
spotřeba materiálu a energie	62 698 790,79
služby	53 643 583,23
odpisy	23 482 257,30
celkem	679 709 914,75

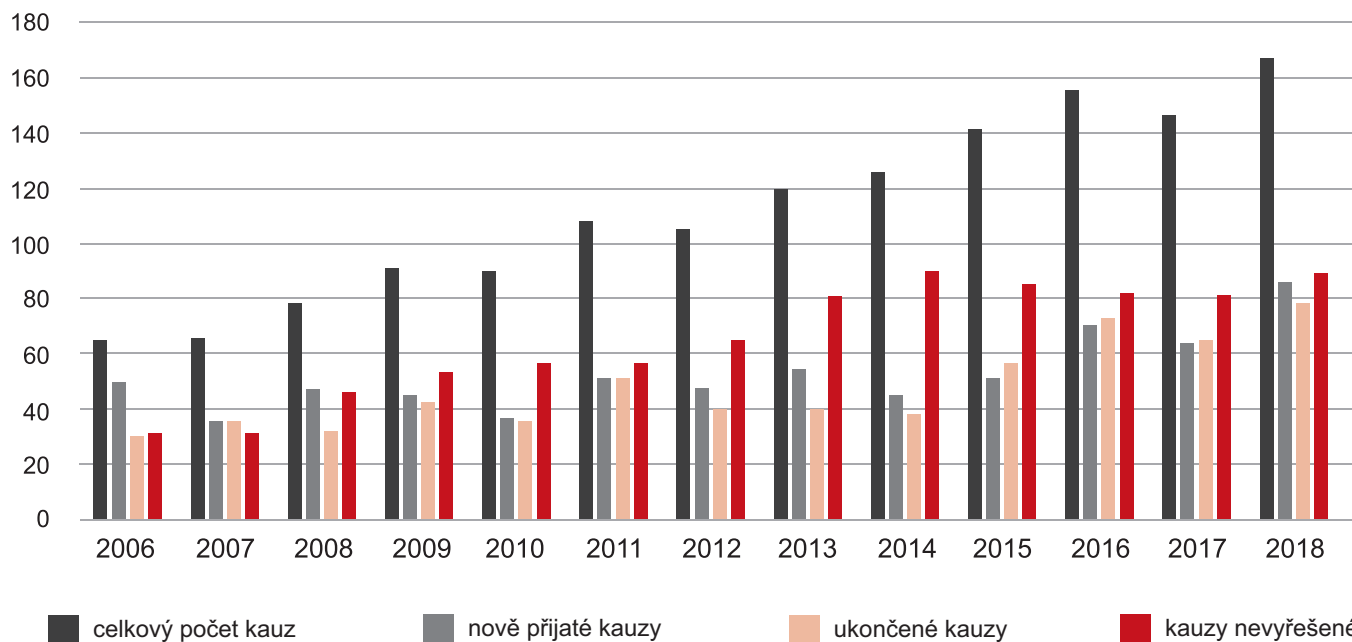
Podrobné informace v samostatné výroční zprávě Diecézní charity Brno na <http://dchb.charita.cz/ke-stazeni/>

DIECÉZNÍ CÍRKEVNÍ SOUD A AKADEMIE KANONICKÉHO PRÁVA

V průběhu roku 2018 bylo u Diecézního církevního soudu v Brně projednáváno 167 kauz, z nichž 91 se zabývalo žalobami na platnost manželství. Z celkového počtu projednávaných kauz bylo ukončeno 78 (z toho 30 sporů o platnost manželství, z nichž u 16 případů byla prohlášena neplatnost). Níže uvedený graf poukazuje na neustálý nárůst záležitostí k projednávání.

Aktuálně u brněnského soudu pracuje nebo se soudem spolupracuje 74 lidí. V průběhu roku se podařilo vytvořit nové internetové stránky soudu: <http://cirkevnisoud.biskupstvi.cz>, které jsou uzpůsobeny tak, aby byly účinnou pomůckou jak pro zájemce hledající řešení své osobní životní situace, tak pro duchovní správce, na které se věřící obracejí, aby obdrželi základní informace o možnostech řešení svých životních nesouladů.

Srovnávací graf

AKADEMIE KANONICKÉHO PRÁVA

V roce 2018 pořádala akademie v rámci své vzdělávací činnosti následující aktivity:

Studium aktuálních otázek zasvěceného života ve spolupráci s vatikánskou Kongregací pro instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života.

Studium manželství a rodiny na Papežském teologickém institutu Jana Pavla II. pro vědy o manželství a rodině v Římě.

Konference o správě církevního majetku ve spolupráci s Kongregací pro klérus (Želiv, 05/2018).

Konference „Cor Orans“ (Brno, 11/2018) – pro řeholnice kontemplativních řádů ČR a SR.

V roce 2018 připomínalo také Diecézní muzeum sto let od vzniku Československé republiky. V rámci tohoto jubilea připravil tým pracovníků muzea mimo další aktivity dvě výstavy, vydal jednu publikaci a uspořádal panelovou diskuzi předních českých historiků.

Hlavní sezónní výstava v kryptě katedrály s názvem „Století sakrální architektury“, která byla pořádána ve spolupráci s Fakultou architektury VUT v Brně, zaznamenala návštěvnický rekord v počtu 3 700 hostů. Druhá výstava k jubileu republiky nesoucí název „Tváře místní církve“ byla v období přelomu května a června instalována v šesti vybraných brněnských kostelích a jedné nemocniční kapli, přičemž ji zhlédlo zhruba 5 200 osob. Při instalaci všech panelů téže výstavy v katedrále sv. Petra a Pavla v srpnu a v září vidělo výstavu dalších 3 000 lidí. Další sezónní výstava instalovaná v rámci projektu „Výstavy v areálu Petrova“ v tzv. Propité věži katedrály připomínala 150. výročí úmrtí Františka Sušila, přičemž ji zhlédlo přibližně 1 900 osob. Tři další drobné výstavy byly instalovány v salonku Diecézního muzea, kde je vidělo 500 osob. Výstava fotografií byla věnována výročí 25 let od založení Diecézního muzea v Brně.

Všechny realizované výstavy v roce 2018 oslovily celkem 14 300 osob.

Stálou expozici Vita Christi s gotickým deskovým obrazem Madony z Veveří navštívilo v roce 2018 na 3 000 návštěvníků, kterým byla nabízena komentovaná prohlídka a dán prostor ke ztišení. Z celkového počtu návštěvníků novou službu Brnopas využilo na 50 osob.

V průběhu roku bylo realizováno devět edukačních programů ve 48 skupinách. Těchto programů se zúčastnilo přes tisíc dětí a seniorů. Mezi nejúspěšnější programy je možné zařadit „Advent – připravujeme se na Vánoce“, „Tajemství Petrova“ a „Gotika“ a „Baroko“. Nově připravili pracovníci muzea programy „Dějiny křesťanství“ a „Církev po roce 1948“.

Speciálních komentovaných prohlídek katedrály sv. Petra a Pavla a stálé expozice se v různých kombinacích zúčastnilo dalších 700 osob ve třiceti skupinách.

Při Brněnské muzejní noci 2018 navštívilo pestrý program Diecézního muzea v areálu Petrova 1 300 osob. V rámci služeb turistům prošlo informačním centrem na 7 000 osob, z toho přibližně 700 osob byli zahraniční návštěvníci.

Jak už bylo zmíněno, v tomto jubilejním roce vydalo Diecézní muzeum publikaci s názvem „Brno před sto lety v osudech jeho obyvatel“ v nákladu 250 kusů. Taktéž byla uspořádána panelová diskuze předních českých a slovenských historiků a pamětníků s názvem „Sto let duchovního dědictví v Československu“, které se zúčastnilo kolem sta zájemců.

V uplynulém roce pracovníci Diecézního muzea oslovili 27 400 návštěvníků Brna a zájemců o křesťanské umění a kulturu.

V rámci dotačního programu Ministerstva kultury VISK 9 získala Knihovna Biskupství brněnského finanční podporu na projekt s názvem „Sjednocování lokální báze autorit s bází národních autorit NK“, díky kterému se může aktivněji zapojit do spolupráce se „souborným“ katalogem. Vytváření bibliografických záznamů, především zahraničních křesťanských a teologických autorů, obohacuje databázi Národní knihovny, je přehledně a pohodlně k dispozici čtenářům a badatelům. V Souborném katalogu NK je obsaženo pět tisíc titulů, naší knihovny, z nichž téměř dva a půl tisíce se na území naší republiky vyskytuje pouze v Knihovně Biskupství brněnského.

V sále Konventu sester alžbětinek v Kamenné ulici v Brně se v květnu uskutečnilo setkání s autorem knihy „Psychologie duchovního života“ prof. PhDr. Vladimírem Smékalem, který představil zásady a souvislosti křesťanství, duchovního života, psychologie a nutnosti smyslu života. V říjnu proběhlo další zajímavé setkání, které připomnělo významnou osobnost českých dějin, komunistickým režimem pronásledovaného kardinála Josefa Berana, jehož ostatky byly v letošním roce převezeny z Vatikánu do Prahy. Jeho život velmi poutavou formou přiblížil církevní historik Mgr. Josef Mikulášek.

Katalog knihovny se rozrostl o téměř dva tisíce svazků, kromě darů to byly zakoupené novinky z křesťanských nakladatelství v hodnotě 53 400,- Kč. Výpůjčních služeb využívá 268 čtenářů, kteří si přečetli celkem 5 600 knih. Čtenáři využívají služeb elektronického katalogu, vyhledávání, rezervaci a objednávky knih, nebo prodlužování výpůjční doby.

I v průběhu roku 2018 pokračovalo přebírání historických celků farních knihoven, které jsou po očištění a zaevidování uloženy ve vhodném prostředí depozitáře. Knihovna tak získala do opatrování několik velmi vzácných prvotisků a stovky cenných starých tisků

Přehled o stavu a přírůstcích knižního fondu, o vypůjčených knihách a čtenářských návštěvách nabízíme v následující tabulce.

PŘEHLED KNIHOVNY BISKUPSTVÍ BRNĚNSKÉHO

statistika roku 2018

počet čtenářů s platnou registrací	268
počet čtenářských návštěv	2 154
počet vypůjčených knih	5 612
počet MVS odeslaných do jiných knihoven	8
počet svazků ve fondu knihovny	82 875
přírůstek (knihy přidané do fondu)	1 960
registrace a poplatky (v Kč)	10 865
nově nakoupené knihy a časopisy (v Kč)	53 367
dotace Česká knihovna (v Kč)	6 118

V roce 2018 pokračovalo Diecézní konzervátorské centrum ve své hlavní činnosti, která spočívá v dalším preciznějším zpracování evidence, v inventarizaci předmětů, v jejich podrobné specifikaci, v doplňování a upřesňování údajů u jednotlivých předmětů. Tímto způsobem se veškerá data ukládají do informačního systému Diecézního konzervátorského centra. Do konce roku 2017 bylo zpracováno 51 101 nemovitých a movitých kulturních předmětů, které jsou ve vlastnictví či správě farností, které se nacházejí na území brněnské diecéze. Do fotografické databáze konzervátorského centra bylo vloženo 6 202 digitálních snímků. Od roku 2012 tak bylo pořízeno již 161 069 digitálních snímků. Kromě práce ve farnostech byly v roce 2018 zdokumentovány i všechny nemocniční kaple v Brně.

Inventarizace předmětů	
Celkový počet karet	51 101
z toho movitých předmětů	44 771
z toho nemovitých předmětů	1 335
Zapsaných kulturních památek	12 723
movitých	11 837
nemovitých	886
Umístěno v depozitáři	3 845
výpůjček	605
krádeže	107

Diecézní konzervátorské centrum pomáhá při prezentaci a popularizaci uměleckých církevních předmětů, zajišťuje zapůjčování kulturně hodnotných předmětů na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí. Účelem je nejen prezentace, ale i vědecké zkoumání v rámci spolupráce s jinými institucemi, např. s Muzeem umění v Olomouci – zapůjčení uměleckých předmětů na výstavu „V oplatce jsi všecek tajně – Podoby eucharistického Krista ve vizuální kultuře“, která měla svoji premiéru v Muzeu umění v Olomouci a v roce 2018 měla reprízu v prostorách Královské kanonie premonstrátů v letním refektáři Strahovského kláštera v Praze. S Muzeem města Brna spolupracovalo Diecézní konzervátorské centrum při přípravě podkladů pro výstavu o malíři Emilovi Pirchanovi, která se bude konat v roce 2019 v prostorách Muzea města Brna na Špilberku.

Diecézní konzervátorské centrum spolupracovalo také s Diecézním muzeem při přípravě podkladů pro výstavu „Století sakrální architektury“, s Národním památkovým ústavem v Telči DKC dlouhodobě spolupracuje při přípravě podkladů pro výzkumný projekt NAKI II – Telč a jezuité, řád a mecenáši, jehož cílem je zpracovat stavební historie a movité vybavení kostelů v Telči.

V rámci spolupráce s Moravskou galerií v Brně byly galerii prodlouženy dlouhodobé výpůjčky uměleckohistorických předmětů, které jsou součástí stálé expozice v Dietrichsteinském paláci v Brně.

rok	2015	2016	2017	2018
Počet výpůjček	22	18	18	9

Diecézní konzervátorské centrum pokračuje také ve zprostředkovávání výpůjček potřebných sakrálních předmětů mezi jednotlivými farnostmi a zaštiťuje dary nevyužívaných sakrálních předmětů pro jiné farnosti. Bylo uzavřeno 23 darovacích smluv a 23 smluv o výpůjčce:

rok	2015	2016	2017	2018
Počet výpůjček	42	10	10	23
Počet darovacích smluv	3	32	32	23

V rámci internetového e-shopu, tzv. „bazaru“, se podařilo vyřešit několik desítek nabídek a poptávek jednotlivých farností týkajících se liturgických předmětů. Nově se podařilo vybavit mobiliářem interiér nově opravenou hřbitovní kapli sv. Floriána (viz foto níže) v Brtnici nebo prakticky kompletně zařídit bývalý dominikánský kostel v Ústí nad Labem. Díky vstřícnosti a ochotě několika farností se podařilo do Vánoc kostel vybavit veškerým potřebným zařízením. Diecéznímu konzervátorskému centru se v souvislosti s touto aktivitou ozvali i anonymní dárci, kteří této farnosti věnovali různé sakrální předměty.

Diecézní konzervátorské centrum nadále spolupracuje s Akademií věd České republiky ve zpracovávání podkladů pro další díly publikací „Umělecké památky Moravy a Slezska“ a poskytuje také odborné konzultace farnostem v záležitostech oprav a údržby mobiliáře.

Neméně důležitou činností diecézního konzervátorského centra je dohled nad studiem v církevních objektech, včetně povolování fotodokumentace. V průběhu roku 2018 bylo uděleno 39 povolení ke studiu.

rok	2015	2016	2017	2018
Počet badatelů	52	35	13	39

V roce 2018 dosáhl Diecézní archiv významného úspěchu, kterým bylo získání státní akreditace pro archivní provoz v budově nového depozitáře. Ten již plně slouží svému účelu. K 31. prosinci 2018 spravoval archiv celkem 464 fondů a sbírek o rozsahu 1514,50 bm, z toho bylo zpracováno 72,67 %. Přírůstky za rok 2018 činily 8,19 bm. Trvalou prioritou zůstávalo přebírání historických dokumentů na farách, zejména v případech ohrožených nevhodným uložením. Do klimatizovaných prostor ústřední spisovny tak bylo převzato na 35 bm farních archivů, jejichž prvotní evidence a výběr archiválií bude postupným úkolem příštích období.

Pokračovala práce v historické komisi k přípravě beatifikačního procesu řeholnice Rosy Vůjtěchové. Pro farnost Hrádek archiv zajistil odborné zpracování nálezu pamětní schránky, nalezené při rekonstrukci kostelní věže. Výsledky průzkumu pamětního depotu, nalezeného v roce 2017 ve věži kostela sv. Jana Křtitele v Mikulově, byly publikovány ve Sborníku regionálního muzea v Mikulově RegioM 2017. Archiv se podílel i na práci celostátní metodické skupiny pro zpracování fondů farních úřadů.

Zájem badatelů se v roce 2018 soustřeďoval podobně jako v minulých letech k výzkumu dějin jednotlivých farností, historií řádů a kongregací, hojně byly studovány biografie kněžských osobností a stavební vývoj kostelů a církevních objektů. Archiv zaznamenal celkem 161 badatelských návštěv, kterým bylo předloženo k nahlédnutí 644 evidenčních jednotek. Počet rešerší, vypracovaných zájemcům pro úřední potřebu nebo pro soukromé účely, dosáhl 119, běžných badatelských dotazů včetně tematických soupisů archiválií ke studiu bylo zodpovězeno 199.

Připomínkou stého výročí vzniku Československa byla výstavka věnovaná první světové válce, jak se jeví pohledem farních kronik. Instalována byla od června do listopadu 2018 přímo v prostorách archivu. Ke slavnosti odhalení pamětní desky P. Aloise Kolíska v Protivanově v dubnu 2018 přispěl Diecézní archiv další malou výstavou představující pozoruhodné kněžské osobnosti brněnské diecéze, bratry Kolískovy. Dějiny augustiniánského kláštera v Brně se staly tématem únorové přednášky pro členy komunity Augustiniánského opatství v Brně a Kongregace sester Těšitelé Božského srdce Ježíšova v Rajhradě. Pro širší okruh posluchačů byla přednáška uvedena v rámci Noci kostelů 25. května 2018.

Výsledky průběžného studia obzvláště cenných archiválií, papežských listin vydávaných v procesu obsazování úřadu biskupa brněnského do roku 1946, byly prezentovány na „Mikulovských kolejních kabinetech pomocných věd historických III.“ v Mikulově 6. listopadu 2018. O exkurzi do diecézního archivu projevíli zájem kněží modřického děkanství, kteří jej společně navštívili 14. dubna 2018.

Hlavními body činnosti Střediska pro liturgickou hudbu (dále SLH) je péče o varhany a zvony v diecézi, povolování a dohled nad pořádáním koncertů duchovní hudby, které se konají v kostelích na území diecéze, spolupráce s institucemi, které mají co do činění s hudbou a hudbou duchovní, práce na hudebně-liturgických dokumentech a skladatelská činnost – jak vlastní (SLH), tak i pořádání různých skladatelských soutěží.

Péče o varhany

V loňském roce uskutečnil diecézní organolog 48 výjezdů k nástrojům v kostelích, i do varhanářských dílen. Prohlédl 37 nástrojů – varhanářské práce, které se nejčastěji provádějí a hodnotí. Jsou spíše drobné až středně náročné povahy, ponejvíce čistící, ladící a seřizovací.

Z nejzajímavějších loňských dokončených prací se mohou zmínit následující:

Březí u Osové Bítýšky: Jednomanuálový nástroj brněnského varhanáře Filipa Komínka byl restaurátorskou cestou opraven a zhodnocen – varhanářská firma vybudovala na adaptované rejstříkové mechanické traktuře nové dva pevné kolektivy, které umožňují rychlé střídání zvukových barev nástroje a pomáhají k jejich pohotovějšímu střídání, což se ocení zejména při doprovodu kantora a lidu.

Třebíč – kostel sv. Martina: Na podzim roku 2018 proběhlo kolaudování nástroje. Bylo konstatováno, že je nutné ještě dokončit práce na žaluziovém stroji. Nástroj je nyní kompletní a výborně slouží jak liturgickým účelům, tak i koncertování.

Zvony

Podle informací diecézního kampanologa Mgr. Petra Jandy bylo v roce 2018 opraveno havarijní ukotvení zvonů v brněnské katedrále sv. Petra a Pavla, další podobné aktivity neproběhly.

Koncerty

V roce 2018 prošlo agendou SLH celkem 307 „Žádostí o povolení koncertu“. Mezi nejobjemnější a programově nejkomplicovanější měsíce patří tradičně listopad a prosinec – adventní období a Vánoce, a pak také březen, duben – postní doba a Velikonoce. Dále pokračuje a rozvíjí se spolupráce s Liturgickou komisí České biskupské konference.

SLH úzce a intenzivně spolupracuje s dramaturgy festivalů sídlících na území diecéze, které využívají posvátné prostory kostelů brněnské diecéze. Tato spolupráce tvoří samostatnou kapitolu práce SLH. Jde především o tyto hudební festivaly:

Velikonoční festival duchovní hudby

Brněnský varhanní festival

Bachův varhanní podzim

Moravský podzim

Repertoár koncertů nepořádaných festivaly, čili jednotlivé koncerty pořádané farnostmi a prováděné spíše jednotlivci, menšími ansámby a neprofesionálními chrámovými sbory, je ustálený; různorodost se objevuje u mladších uskupení, která hledají mnohdy nové cesty a neoposlouchaný repertoár. Zvláštní úsek tvoří nejrůznější hudební skupiny hrající autorský repertoár.

Koncertů pořádaných městy a obcemi ležícími na území diecéze je také určité množství. Tyto koncerty mívají také spíše komornější podobu. Zpravidla se jedná o umělecká dueta, tria, kvartety, vokální i instrumentální, která mají svůj repertoár poměrně stabilní a nenabízejí programy koncertů „na klíč“ (čili speciálně pro tu či onu slavnost, liturgickou dobu, příležitost), ale dle svých interpretačních možností. I s těmito uskupeními se velmi často vede dialog nad nabízenými programy, aby co nejlépe odpovídaly potřebám všech zúčastněných stran, a přitom se nestavěly do protikladu se smyslem směrnic pro konání koncertů v kostelích. Vytváří se tím prostor pro edukaci jednotlivých interpretů a jejich hudebních obzorů.

Liturgicko-hudební dokumenty

Vedoucí SLH je v současné době jmenován do prezidia mezinárodní studijní společnosti Universa Laus (dále UL) a zároveň i jediným členem z České republiky. Tato společnost byla založena v roce 1956 a snaží se o praktické začleňování závěrů II. vatikánského koncilu do hudebně-liturgické praxe. Každoročně se koná jeden kongres (s hudebně-vědnou, hudebně-liturgickou, a hudebně-praktickou náplní), který rozebírá a pracuje na zkvalitňování liturgické hudby, zejména ve vztahu ke slavícímu společenství věřících. V loňském roce se kongres konal v Římě, tématem bylo velice citlivé téma „Actuosa partitipatio“.

CÍRKEVNÍ TURISTIKA

Církevní turistika prezentuje křesťanské církevní památky, poutní místa a další zajímavosti, které mají křesťanskou víru jako společného jmenovatele. Zároveň představuje nové možnosti využití církevních objektů a propojuje křesťanské církevní památky s ostatními doprovodnými aktivitami, přispívajícími k obnově duchovních, duševních i fyzických sil. Koncepce projektu reaguje na poselství Papežské rady pro pastorační migraci a lidí mimo domov, které uvádí, že existuje mnoho farností, které v turistických destinacích vítají návštěvníky, nabízejí jim liturgická, vzdělávací a kulturní setkání s nadějí, že čas dovolené „prospěje jejich lidskému i duchovnímu růstu, a v pevném přesvědčení, že ani během volna nemůžeme zapomínat na Boha, který nikdy nezapomíná na nás. Za tímto účelem se farnosti snaží rozvinout přátelskou pastorační, která jim umožňuje uvítat příchozí v duchu otevřenosti a bratrství a ukázat jim živé a přívětivé společenství.“

Projekt Církevní turistika je určen nejširší veřejnosti a navazuje na úspěšné projekty Noc kostelů a Křesťanské Vánoce. Jednotný vizuální styl propojuje jednotlivé aktivity církevní turistiky, prezentuje je navenek, a tak zdůrazňuje a posiluje povědomí veřejnosti o nabídce církevní turistiky. Práce oddělení Cestovního ruchu a církevní turistiky je velmi pestrá. Od vývoje webových stránek, přes vytipování neobsazených far a objektů vhodných pro využití v turismu, vzdělávání pracovníků v církevním cestovním ruchu, vydávání propagačních tiskovin, až po marketingové aktivity.

V roce 2018 se Církevní turistika opět účastnila lednového veletrhu cestovního ruchu Regiontour 2018 na brněnském výstavišti. Veletržní stánek navštívilo několik tisíc návštěvníků. Největší zájem byl o brožury poutních míst brněnské diecéze spolu s nabídkou pokojného zázemí na farech či v kláštorech. Na stánku byli přítomni i řeholníci a kněží, kteří hovořili s příchozími o nabídkách církevní a klášterní turistiky a návštěvníci neváhali využít jejich přítomnosti i k duchovnímu rozhovoru. Velký zájem ze strany veřejnosti ukazuje, že církevní a klášterní turistika se stává nedílnou součástí nabídky v oblasti cestovního ruchu.

V roce 2018 začalo Biskupství brněnské realizovat ve spolupráci s rakouským partnerem Diözese St. Pölten projekt „Přeshraniční církevní turistika“, jehož cílem je propojit aktivity církevního cestovního ruchu na obou stranách hranice.

INTERNETOVÉ PREZENTACE

Biskupství brněnské provozuje internetový portál, který je určen nejširší veřejnosti a obsahuje internetové prezentace www.nockostelu.cz, www.cirkevniTuristika.cz, www.ibohoslužby.cz, www.krestanskevanoce.cz. Informace na tomto portále jsou propojeny v jedné databázi a průběžně aktualizovány přímo z farností a sborů. Návštěvnost portálu je téměř půl milionu návštěv ročně.

www.CirkevniTuristika.cz

Církevní turistika nabízí na svých stránkách přehled poutních míst a církevních památek i zajímavostí a propojuje křesťanské církevní památky s ostatními doprovodnými aktivitami, které přispívají k obnově duchovních, duševních i fyzických sil. Stránky jsou od roku 2017 přizpůsobeny pro všechna mobilní zařízení a nabízejí podrobné vyhledávání podle zvolených kategorií. Je zde prezentováno více než pět set objektů. Jedná se především o poutní místa, případně fary a kláštery nabízející možnost ubytování, a také některá další zajímavá místa a církevní památky, jako např. muzea, krypty, věže nebo jiné křesťanské památky.

www.iBohoslužby.cz

Aplikace umožňuje hledání kostela, sboru či modlitebny dle jeho názvu, názvu obce nebo části obce. Na stránce s informacemi o kostele je kromě přehledu bohoslužeb k dispozici seznam nejbližších kostelů, zařazení kostela, sboru či modlitebny k příslušné církvi, mapa okolí kostela, textové a obrazové informace o kostele, kontaktní údaje, GPS souřadnice a případně odkaz na webové stránky farnosti či sboru. Funkce podrobného hledání nabízí vyhledání časů nejbližších bohoslužeb dle času a místa a filtrování dle zadané církve. Aplikaci doplňuje v příslušných liturgických obdobích aktuální přehled vánočních a velikonočních bohoslužeb. Ve formě aplikace je služba ke stažení pro mobilní zařízení.

www.nockostelu.cz

Internetová stránka www.nockostelu.cz slouží návštěvníkům Noci kostelů. Svůj program Noci kostelů zde každoročně prezentuje více než 1 400 kostelů a modliteben. K dispozici jsou také informace o kostele, časy bohoslužeb, možnost naplánovat si návštěvy programů pomocí aplikace Moje Noc kostelů či zobrazování nejbližších deseti kostelů, ve kterých probíhá program Noci kostelů.

www.KrestanskeVanoce.cz

Základní myšlenkou internetové prezentace www.KrestanskeVanoce.cz je přiblížit co nejširší veřejnosti duchovní poselství křesťanských Vánoc a formou internetového přehledu adventních a vánočních programů prezentovat možnost navštívit betlémy a tematické programy, které nabízejí během adventní a vánoční doby křesťanské farnosti a sbory.

Další internetové prezentace

www.kanonizace.biskupstvi.cz

Internetové stránky „Kanonizačního řízení Služebníků Božích P. Jana Buly a P. Václava Drboly“ informují o jejich beatifikačním procesu. Oba kněží brněnské diecéze byli nezákonně popraveni ve spojitosti s tzv. babickou kauzou v padesátých letech minulého století. Web nabízí stručné informace o jejich životních osudech a o postupu beatifikačního řízení. Součástí je také fotogalerie tvořená dobovými snímky a fotografiemi z akcí pořádaných v souvislosti s probíhající kauzou. Vzhledem k zaznamenanému zájmu ze zahraničí mají stránky také anglickou, italskou, německou, polskou a španělskou mutaci.

www.bioetika.cz

Internetové stránky Bioetika.cz jsou dnes využívány především pro kontakt s posluchači Brněnské akademie třetího věku a pro informaci o aktivitách Institutu pro odpovědné rodičovství.

www.kefasfest.cz

Křesťanský hudební festival Kefasfest nabízí každoročně v prvních dnech letních prázdnin v místě bývalého kláštera Rosa coeli v Dolních Kounicích prostor pro kvalitní domácí i zahraniční hudbu, divadlo a kulturu. V různorodosti hudebních a divadelních žánrů chce představit moderní křesťanskou kulturu a její radostné poselství.

www.vezmiacti.cz

Prostřednictvím těchto webových stránek realizuje Pastorační středisko diecézní biblický program „Vezmi a čti“. Jeho součástí je projekt „Týden s Božím slovem“, tříletý cyklus nedělních liturgických čtení, jejich výkladů a tematických doprovodných textů. Projekt byl zahájen v roce 2009 a může být využit jako příprava k bohoslužbě slova pro jednotlivé neděle a chce být i podporou četby Bible. Stránky informují také o tematických akcích a nabídkách.

www.spokojenysejor-klas.cz

Náplní těchto webových stránek je přispívat ke zkvalitňování života seniorů, především v jejich přirozeném prostředí, podporovat důstojné a aktivně prožívané stáří, iniciovat budování veřejných služeb pro seniory v návaznosti na dobrou praxi a na registrované sociální služby v daném městě.

Aktivity pastoračních a vzdělávacích center Biskupství brněnského jsou prezentovány na samostatných webových stránkách (viz str. 58) – „Základní kontakty“.

STAVEBNÍ AKCE

Stavební oddělení Biskupství brněnského (SO) se svou činností zaměřuje na přípravu a realizaci staveb, včetně památek, které jsou ve vlastnictví biskupství nebo farností brněnské diecéze. SO zajišťuje styk s příslušnými orgány v rámci stavebních činností, dotací a veřejných zakázek. Jde o orgány jak státní správy, tak samosprávy; s ostatními úřady a institucemi potom SO zajišťuje komunikaci v záležitostech stavební a památkové péče. Provádí kontroly a poskytuje odborné konzultace při kontrole cenových nabídek, rozpočtů, veřejných zakázek a projektů. Věnuje se přípravě a administraci žádostí o dotace; u některých akcí i projekční činnosti a též zabezpečuje technický dozor investora.

Celkově se v roce 2018 realizovalo 274 stavebních oprav a investic za 254 mil. Kč, z toho se podařilo pokrýt cca 141 mil. Kč z dotací, nadačních příspěvků a darů. Přimo v terénu ve farnostech brněnské diecéze působí 15 techniků, kteří se věnují stavbám v rámci jednoho nebo dvou děkanství.

VÝBĚR ZE STAVEBNÍCH AKCÍ V ROCE 2018

Přístavba a rekonstrukce Katolického gymnázia v Třebíči

Revitalizace a zpřístupnění zahrad – NKP Petrov

Oprava ohradní zdi areálu kláštera Rosa Coeli

Biskupský dvůr – skladovací hala v Žatčanech

Oprava střešního pláště a kopule věže kostela Nanebevzetí Panny Marie – II. etapa, Sebranice

Sanace trhlin a podchycení sedajících pilířů kostela Nejsvětějšího Srdce Páně – Brno, Husovice

Generální oprava střechy – kostel sv. Vendelína v Čejči

Oprava věže kostela sv. Petra a Pavla v Petrovicích

Kostel sv. Jana Křtitele v Mikulově

Vybudování komunitního centra v budově fary a v budově oratoře v areálu fary v Újezdě u Brna

Oprava střešního pláště rotundy sv. Michala v Moravských Budějovicích

Oprava kaple sv. Floriána v Tulešicích

Oprava krovu a střechy fary v Mikulovicích – II. etapa

Oprava kaple sv. Jana Křtitele v Ostopovicích – sanace, fasáda

Dokončení opravy střechy věže a zahájení opravy fasády věže – kostel sv. Maří Magdalény v Rousínově

Sanace a konzervace obrazů Ignáce Raaba z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Předklášteří

Obnova střechy věže kostela sv. Anny v Přibyslavicích

Oprava střechy kostela sv. Filipa a Jakuba v Pavlově u Radostína nad Oslavou

Statické zajištění kostela sv. Jiljí v Lukově

Pokračování opravy kostela sv. Jana Nepomuckého v Dyji

Restaurování 14 obrazů křížové cesty v kostele sv. Václava v Novém Veselí

Zdroje financování v roce 2018 - dotace	v mil. Kč
Evropská unie	41,5
Státní zemědělský investiční fond / Státní fond životního prostředí	6,6
Ministerstvo kultury	32,0
Kraje	15,6
Obce	21,2
Celkem	116,9

PULS – FOND NA PODPORU KNĚŽÍ A PASTORACE BRNĚNSKÉ DIECÉZE

Posláním fondu PULS je vytvořit „Velkou rodinu malých dárců“, kterým záleží na životě brněnské diecéze a chtějí ji podporovat i hmotně. Na konci roku 2018 se tato dárcovská rodina rozrostla již na 2 868 donátorů.

Cílem fondu je zajistit nutné prostředky, které jsou použity především na mzdy kněží a na zajištění služeb farnostem. Fond hospodaří na základě rozpočtu, který navrhuje správní rada fondu a schvaluje ho diecézní biskup.

Celkové příjmy ve výši 27,7 mil. Kč jsou tvořeny dary donátorů a příspěvky farností a kapitul brněnské diecéze. Z celkových příjmů činily v roce 2018 dary donátorů 6,9 mil. Kč, sbírka pro účely fondu z 23. září 2018 vynesla 4,3 mil. Kč a příspěvky farností a kapitul 16,5 mil. Kč.

Nejvyšším a prioritním výdajem fondu byl příspěvek na mzdy kněží 17,7 mil. Kč, což představuje 20 % z celkových mzdových nákladů na kněze. Dalším výdajem byl příspěvek na zajištění služeb farnostem (účetní a stavební technici) ve výši 5,8 mil. Kč. V rámci podpory diecézního projektu přispěl fond PULS částkou osmdesát tisíc korun na Diecézní setkání ministrantů.

Činnost fondu je možné sledovat na facebookovém profilu PULSu a na internetové prezentaci fond.biskupstvi.cz. Zde mohou návštěvníci kromě základních informací o fondu sledovat také on-line výši všech darů i rostoucí počet donátorů. Registrovaní donátoři získávají navíc možnost nahlížet do historie svých darů a informovat se o výši příspěvku zvolené farnosti. Dvakrát ročně je vydáván tištěný zpravodaj ImPULSy brněnské diecéze. Za všechny donátory a na jejich úmysly je každý měsíc v kostele Maří Magdalény v Brně sloužena mše svatá.

Poslední aktivitou, která se vztahuje k uplynulému roku, byl koncert na poděkování všem donátorům. Janovy pašije v podání Brněnského rozhlasového orchestru lidových nástrojů si na druhou neděli postní přijela do brněnské katedrály poslechnout téměř tisícovka donátorů.

HOSPODAŘENÍ FONDU NA PODPORU KNĚŽÍ A PASTORACE BRNĚNSKÉ DIECÉZE V ROCE 2018

Příjmy v Kč	Rozpočet	Skutečnost
Převod zůstatku - 1. 1. 2018	---	3 644 860
Příjmy	23 500 000	27 740 703
Celkem	23 500 000	31 385 563

Výdaje v Kč	Rozpočet	Skutečnost
Příspěvek na mzdy duchovních	17 670 000	17 670 000
Technická a ekonomická agenda farností	5 750 000	5 750 000
Diecézní setkání ministrantů	80 000	80 000
Celkem	23 500 000	23 500 000

Zůstatek v Kč - 31. 12. 2017

7 885 563

HOSPODAŘENÍ BRNĚNSKÉ DIECÉZE

Hlavním zdrojem výnosů Biskupství brněnského byl příspěvek státu dle § 17 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, ve výši 131,8 mil. Kč. Věřící a dobrodinci se sbírkami a dary podíleli na celkových výnosech brněnské diecéze ve výši 35,5 %, tj. 215,5 mil. Kč.

Výnosy z hospodaření s majetkem a z ostatních hospodářských činností biskupství, kapitul a farností byly ve výši 15,33 %, tj. 93,2 mil. Kč. Dotace z veřejných rozpočtů byly ve výši 13,81 %, tj. 84,0 mil. Kč.

Nejvyšší položkou v nákladech Biskupství brněnského byly výdaje na mzdy a sociální a zdravotní pojištění, které činily 144,4 mil. Kč; nejvyšší položkou v nákladech farností byly opravy movitého a nemovitého majetku ve výši 137,8 mil. Kč.

VÝNOSY V KČ

	Biskupství brněnské	Farnosti, kapituly
Tržby za vlastní výrobky	8 811 000	0
Tržby z prodeje služeb	21 586 000	56 636 000
Tržby za prodané zboží	6 144 000	0
Změna stavu zásob	1 569 000	22 000
Aktivace vnitroorganizačních služeb	102 000	18 000
Úroky	2 817 000	616 000
Kurzové zisky	38 000	0
Zúčtování Fondu na podporu kněží a pastorače brněnské diecéze	23 500 000	0
Zúčtování fondů - ostatní	541 000	16 423 000
Ostatní výnosy včetně sbírek	1 252 000	146 066 000
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	2 439 000	35 210 000
Tržby z prodeje materiálu	12 000	116 000
Příspěvek na podporu činnosti	131 806 000	0
Dary	12 931 000	55 267 000
Provozní dotace	3 583 000	80 391 000
Celkem	217 131 000	390 765 000

NÁKLADY V KČ

	Biskupství brněnské	Farnosti, kapituly
Spotřeba materiálu, energie a neskladovaných dodávek	4 961 000	72 836 000
Prodané zboží	5 005 000	1 048 000
Opravy a udržování	7 836 000	137 827 000
Cestovné	1 034 000	203 000
Reprezentace	219 000	299 000
Ostatní služby	14 972 000	18 340 000
Mzdové náklady	108 254 000	7 286 000
Zákonné sociální pojištění	36 155 000	985 000
Zákonné sociální náklady	449 000	53 000
Ostatní sociální náklady	5 261 000	25 000
Daně a poplatky	4 039 000	6 531 000
Kurzové ztráty	4 000	11 000
Dary	11 389 000	54 438 000
Ostatní náklady	2 616 000	5 450 000
Odpisy dlouhodobého majetku	15 579 000	28 371 000
Prodaný dlouhodobý majetek	945 000	27 248 000
Opravné položky	342 000	0
Členské příspěvky	8 000	597 000
Celkem	219 068 000	361 548 000

Výsledek hospodaření

-1 937 000

29 217 000

DIECÉZNÍ SBÍRKY V KČ

sbírka	v Kč
haléf sv. Petra	3 619 817
Boží hrob	487 435
na charitativní účely	2 920 098
na bohoslovce	2 960 887
na misie	4 768 110
na pomoc migrantům	4 173 923

ZÁKLADNÍ KONTAKTY

Biskupství brněnské

Petrov 8, 601 43 Brno
Tel.: +420 533 033 111
Fax: + 420 543 237 042
e-mail: brno@biskupstvi.cz
www.biskupstvi.cz

Pastorační středisko brněnské diecéze	Petrov 5, 602 00 Brno, tel.: +420 533 033 136 e-mail: pastoracnistredisko@biskupstvi.cz, www.pastorace.biskupstvi.cz
Diecézní katechetické centrum	Petrov 5, 602 00 Brno, tel.: +420 533 033 127 e-mail: kc.brno@biskupstvi.cz, www.biskupstvi.cz/kc
Diecézní centrum mládeže	Petrov 5, 602 00 Brno, tel.: +420 533 033 129 e-mail: dcm.brno@biskupstvi.cz, www.dcm.biskupstvi.cz
Diecézní centrum života mládeže	594 53 Osová Bítýška 1, tel.: +420 777 632 595 e-mail: dcm.bityska@biskupstvi.cz, www.dcm.biskupstvi.cz
Diecézní církevní soud	Petrov 4, 602 00 Brno, tel.: +420 533 033 213 e-mail: cirkevnisoud.brno@biskupstvi.cz, www.cirkevnisoud.biskupstvi.cz
Centrum pro rodinu a sociální péči	Biskupská 7, 602 00 Brno, tel.: +420 542 217 464 e-mail: info@crsp.cz, www.crsp.cz
Manželská a rodinná poradna Bethesda	Starobrněnská 7, 602 00 Brno, tel.: +420 542 214 547, +420 542 212 430 e-mail: bethesda@volny.cz
Diecézní charita Brno	tř. Kpt. Jaroše 9, 602 00 Brno, tel.: +420 545 426 610 e-mail: dchbrno@charita.cz, www.dchb.charita.cz
Diecézní muzeum	Petrov 1, 602 00 Brno, tel.: +420 533 033 278 e-mail: muzeum@biskupstvi.cz, www.dieceznimuzeum.cz
Knihovna Biskupství brněnského	Kamenná 36, 639 00 Brno, tel.: +420 543 331 406 e-mail: knihovna@biskupstvi.cz, www.knihovna.biskupstvi.cz
Diecézní archiv	Odbojářů 803, 664 61 Rajhrad, tel.: + 420 530 506 873 e-mail: archiv.brno@biskupstvi.cz
Středisko pro liturgickou hudbu	Smetanova 14, 602 00 Brno, tel.: +420 549 251 008 e-mail: slh@biskupstvi.cz

Biskupství brněnské Výroční zpráva 2018

Fotografie na titulní straně: Vít Kobza
Další fotografie: Vít Kobza,
Dušan Kadlec (Člověk a víra)
Miroslav Novotný (Člověk a víra)
Petr Polanský (Člověk a víra)
Katolické gymnázium Třebíč
archiv Biskupství brněnského
archivy jednotlivých středisek a center
Texty: Kolektiv autorů z center a organizací
Editor: Martina Jandlová
Grafické zpracování: Petra Dolíhalová

Neprošlo jazykovou úpravou

V roce 2019
vydalo © Biskupství brněnské
Petrov 8, CZ-601 43, Brno